

Paper Type: Original Article

Designing a Voting Model for Foreign Language Streaming and Changing the Equation of Islamic Republic of Iran Cultural Policy Making

Gelayol Niazadeh¹ , Fatemeh Baratlou^{2,*}, Seyed Reza Salehi Amiri¹, Abbasali Ghaiyoomi³, Aliakbar Rezaei¹

¹ Department of Cultural Management and Planning, Faculty of Economics and Management, Science and Research Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran; gladiolus89@gmail.com; dr.salehiamiri@gmail.com; sun19717@yahoo.com.

² Department of Cultural Management and Planning, Institute of Humanities and Cultural Studies, Tehran, Iran; baratlou@ihcs.ac.ir.

³ Department of Cultural Management and Planning, Branch of North Tehran, Islamic Azad University, Tehran, Iran; a_ghaiyoomi@iau-tnb.ac.ir.

Citation:

Niazadeh, G., Baratlou, F., Salehi Amiri, S. R., Ghaiyoomi, A., & Rezaei, A. (2022). Designing a voting model for foreign language streaming and changing the equation of Islamic Republic of Iran cultural policy making. *Journal of decisions and operations research*, 7 (Spec. Issue), 1-21.

Received: 23/06/2021

Reviewed: 09/08/2021

Revised: 09/10/2021

Accepted: 22/11/2021

Abstract

Language is the most important factor in transmitting culture and heritage from the past and plays a decisive role in explaining and organizing the thoughts and beliefs of individuals - in the present and future of society. In this paper, it is aimed to explain the role of foreign languages in Islamic Republic of Iran national and international cultural policy makings that has been challenged the previous equations and assumptions in the era of the globalization project according to the cons and the globalism process by the pros. The research method was descriptive-survey and data collection tool was a researcher-made questionnaire consisting of 25 questions. The statistical population of the study includes the cultural, political, social and linguistic elites of the country and the results show that the social, economic, political and cultural components are the most important components in Iran's national and international cultural policy makings confronting foreign languages. Finally, according to the threats and opportunities of the internal and external environment, a new doctrine was presented in order to improve existing scientific theories, and then the components and indexes were ranked using the voting optimization model, so the previous step was approved.

Keywords: Policy, Culture, Foreign languages, Voting model.

Corresponding Author: gladiolus89@gmail.com

<http://dorl.net/dor/20.1001.1.25385097.1401.7.5.1.4>

Licensee. **Journal of Decisions and Operations Research**. This article is an open access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution (CC BY) license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>).

طراحی یک مدل رای‌گیری برای جریان سازی زبان‌های خارجی و تغییر معادله سیاست‌گذاری فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران

گلایول نیاززاده^۱، فاطمه براتلو^۲، سید رضا صالحی امیری^۱، عباسعلی قیومی^۳، علی اکبر رضایی^۱

^۱ گروه مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی، دانشکده مدیریت و اقتصاد، واحد علوم و تحقیقات، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

^۲ گروه مدیریت و برنامه ریزی فرهنگی، پژوهشکده علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، تهران، ایران.

^۳ گروه مدیریت و برنامه‌ریزی فرهنگی، واحد تهران شمال، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران.

چکیده

زبان مهم‌ترین عامل انتقال فرهنگ و میراث از گذشته بوده و نقش تعیین‌کننده‌ای در تبیین و ساماندهی افکار و باورهای افراد - در اکنون و آینده جامعه- دارد. در این مقاله، به تبیین نقش زبان‌های خارجی در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی ملی و بین‌المللی ج.ا. ایران پرداخته شده که در عصر پروژة جهانی سازی به تعبیر مخالفین و پروسه جهانی‌شدن به تعبیر موافقین، معادلات و مفروضات قبلی را دچار چالش ساخته است. روش تحقیق از نوع توصیفی- پیمایشی و ابزارگردآوری داده‌ها، پرسشنامه محقق ساخته، شامل ۲۵ سؤال بود. جامعه آماری تحقیق، شامل نخبگان فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و زبانی کشور بوده و نتایج نشان می‌دهد به ترتیب مولفه‌های اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی مهمترین مؤلفه‌ها در سیاست‌گذاری فرهنگی ملی و بین‌المللی در مواجهه با زبان‌های خارجی جمهوری اسلامی ایران می‌باشد. در نهایت با توجه به تهدیدات و فرصت‌های محیط داخلی و تهدیدات و فرصت‌های محیط خارجی جمهوری اسلامی ایران در راستای بهبود نظریه‌های علمی موجود ارائه گردید و در ادامه به کمک مدل بهینه‌سازی رای‌گیری مشخصه‌ها و مولفه‌ها رتبه‌بندی گردید که نتایج به دست آمده در مرحله قبل مورد تایید قرار گرفت.

کلیدواژه‌ها: سیاست‌گذاری، فرهنگ، زبان‌های خارجی، مدل رای‌گیری.

۱- مقدمه

زبان شاکله اصلی تمدن بشری است و می‌توان گفت مهم‌ترین وجه تمایز انسان با سایر جانوران است (تقی زاده، ۲۰۱۶). زبان به‌عنوان برترین پدیده فرهنگی و تمدنی، یکی از مهارت‌هایی است که از اجتماع گویشوران کسب شده و به‌عنوان مهم‌ترین عامل انتقال فرهنگ و میراث از گذشته بوده و نقش تعیین‌کننده‌ای در تبیین و ساماندهی افکار و باورهای افراد -در اکنون و آینده جامعه- دارد. فراگیر شدن موضوع جهانی شدن به مثابه فراگیر شدن نوعی گفتمان غالب و دربرگیرنده جنبه‌های گوناگونی از همبستگی‌ها و همگنی‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و ایدئولوژیکی است که ارتباط مستقیم و البته متقابل آن با زبان به‌عنوان یکی از مهمترین عناصر هویت، «مواجهه با زبان

¹ Taghizadeh

خارجی» را در حوزه تخصصی مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی تبدیل به یک مسئله می‌کند. چه بسا از این‌روست که امروزه مبحث سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه زبان به یکی از محوری‌ترین موضوعات مورد بحث تبدیل شده است، در کشورهای مختلف شاهد برنامه‌ریزی‌های متفاوتی برای مواجهه و یادگیری زبان دوم هستیم که متأثر از چگونگی پنداشتن زبان مقصد است. برخی از آن به‌عنوان امپریالیسم فرهنگی یاد می‌کنند و برخی دیگر آن را عامل توسعه فرهنگی می‌دانند. اساساً زبان یکی از مولفه‌های اصلی تشکیل هویت، شخصیت و فرهنگ جوامع محسوب می‌شود؛ این نکته حائز اهمیتی در مواجهه با زبان‌های خارجی است. از این‌روست که «واکنش حکومت‌های رسمی، نخبگان جامعه و مردم» به مظاهر زبانی غیربومی در واقع بخش مهمی از رویارویی هویت ملی ایرانیان با فرهنگ‌های دیگر را شکل می‌دهد (شمس و شمسایی^۱، ۲۰۱۳). از سویی دیگر فرهنگ را می‌توان به‌عنوان اطلاعات یا رفتار در جامعه تعریف کرد که از طرق خاصی از یادگیری اجتماعی به دست می‌آید (وایت‌هد^۲، ۲۰۱۸). حال از آنجاییکه زبان به‌عنوان یکی از مهمترین المان‌های هویتی یک فرهنگ مورد توجه است، در این پژوهش بر آنیم تا ادبیات و نگاه‌گفتن‌های موجود حول مقوله مواجهه با زبان‌های خارجی را در حال حاضر در کشور ایران برشمرده و درصدد بهینه‌سازی سیاست‌گذاری فرهنگی این زمینه که شاه‌کلید توفیق در عصر کثرت‌های وحدت‌گرا و فروریزش‌عاملیت انسانی است، برآیم تا در ادبیات گفتن‌های و شبکه‌کنشگران، ایران آینده‌علی‌رغم برخوردار بودن از جایگاه استراتژیک ژئوپلیتیک، چهره‌ای مطلوب‌تر و تاثیرگذارتر داشته باشد. نتیجه این مهم به نقش تاثیرگذارتر ایران اسلامی به‌عنوان بازیگر در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی که عمده مبحث مورد نیاز عصر جهانی شدن خواهد بود، می‌انجامد. بی‌تردید رویکردهای کلی جامعه در سیاست با تاکید بر زبان نیاز به جایگزینی سنت‌های قدیمی در جهان جهانی دارند؛ این مهم نیازمند سیاست‌گذاری است (گورتر و همکاران^۳، ۲۰۱۶) و پیش از آن لازم است الگوهای سیاست‌گذاری احصاء شده تا بتوان با نظر خبرگان به الگوی بومی برای آن دست یافت. جهانی شدن یا جهانی‌سازی - بدون آن که مساله انتخاب یا جبر و التزام به آن باشد - این مهم را در حوزه تخصصی مدیریت و برنامه‌ریزی امور فرهنگی تبدیل به یک مساله می‌کند.

در سیاست‌گذاری مطلوب بر آنیم تا با به حداقل رساندن تهدیدات و به حداکثر رساندن کارکردهای مثبت و فرصت‌ها به تدوین موثرترین خط مشی در مواجهه با زبان خارجی بپردازیم. با توجه به اهمیت تاثیرات زبان‌های خارجی و تاثیرگذاری آن بر نظام‌های زبانی، فرهنگی و آموزشی کشور و همچنین خلق چالش‌های پیش روی سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی فرهنگی در حوزه زبان‌های خارجی و مغفول ماندن این موضوع در پژوهش‌های زبان‌شناختی در جامعه علمی ایران در نظر داریم تا ضمن معرفی رویکردهای مطرح در خصوص چگونگی گسترش زبان‌های خارجی و پیامدهای آن، به واکاوی فرصت‌ها و چالش‌های این موضوع در جامعه پرداخته و با مطالعه گفتن‌های موجود از سوی گروه‌های متفاوت ذی‌نفوذ در سیاست‌گذاری فرهنگی این حوزه به تبیین جایگاه فعلی زبان‌های خارجی در سیاست‌گذاری فرهنگی کشور پرداخته و با توجه به ضرورت تدوین برنامه آموزشی فرهنگی زبان و البته مهم برشمردن برخی تعارض‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و ایدئولوژیکی جامعه ایران با جوامع بیگانه از سویی دیگر به تدوین الگویی راهبردی مبتنی بر حفظ ارزش‌های فرهنگ ملی و همچنین همسو با تغییرات گسترده نظام جهانی در عصر جهانی شدن بپردازیم.

۱-۱- اهمیت تحقیق

با توجه به شرایط دنیای امروز و پیشرفت آن به‌سوی تقریب فرهنگ‌ها و جهانی شدن به جهت وحدت میان فرهنگ‌ها و دوری از تکثرگرایی با هدف همگرایی در تعاملات و اهداف متعالی ملت‌ها در جهت ساخت تمدن جهانی، مطالعه در حوزه سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی و مبادرت به تقویت آن در میان جوامع از جایگاه ویژه و حائز اهمیتی برخوردار است؛ چراکه در هیاهوی انقلاب ارتباطی و از میان رفتن مرزها در گوی بلورین توفیق از آن شخصی است که بتواند با جهان آینده منطبق باشد و نیز هماهنگ با تغییرات تواما نیازهای به‌روز خود را به‌درستی پاسخگو باشد. این مهم نیازمند شناخت جهان آینده و همگام بودن با سرعت تغییرات و انطباق با عناصر جدیدی است که ارتباطات جدید را شکل می‌دهند. از طرفی در کشوری زندگی می‌کنیم که ضمن حفظ ارزش‌های مقدس و آرمان‌های ملی با توجه به دستاوردهای مهم فرهنگی، تاریخی و سیاسی همواره همراه با موج تغییرات جهانی بوده‌ایم. همان‌طور که ذکر شد جهانی شدن در مفهوم توسعه و گرایش به از بین رفتن مرزها و تکثرات مفهومی است مطلوب از دید جامعه مدنی و سیاسی اما از خاطر نمی‌بریم

¹ Shams and Shamsaei

² Whitehead

³ Gorter et al.

فرصت‌ها و تهدیداتی که این پروسه یا به قولی پروژه تحمیلی از دیدگاه مخالفین، ایجاد خواهد نمود. پس در کشوری همچون کشور ایران با توجه به رویکردهای ملی سیاسی و عقبه مملو از حوادث و جابجایی‌ها این مقوله مستلزم نگاه خاص‌تری است.

۱-۲- اهداف مشخص پژوهش

هدف اصلی مقاله طراحی یک مدل رأی‌گیری برای جریان سازی زبان‌های خارجی و ارایه الگوی سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی است و تبیین وضعیت موجود سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی، دستیابی به مولفه‌های موثر برای سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی و تبیین وضعیت مطلوب سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی از اهداف فرعی می‌باشند.

۱-۳- پیشینه پژوهش

بابوردی و کریمیان^۱ (۲۰۱۴) در پژوهشی تحت عنوان جهانی شدن فرهنگ و تاثیر آن بر هویت ملی ایران بیان می‌کند این فرضیه که در اثر جهانی شدن، شاهد رشد و گسترش هویت‌های قومی و در نتیجه به چالش کشیده شدن هویت ملی در ایران خواهیم بود، به لحاظ نظری و عملی چندان قابل دفاع نیست چرا که در راستای جریان جهانی شدن و به منظور شناسایی نوع رابطه فرهنگ ایرانی با فرهنگ جهانی، می‌توانیم فرض را نه بر جدایی و تمایز پذیری فرهنگی، بلکه بر پیوستگی، تعامل و اثرگذاری فرهنگ‌ها بر یکدیگر در نظر بگیریم و با این فرض است که مهمترین زمینه برای گسترش روحیه و تمایلات جهان‌گرایانه در هویت ایرانی را می‌توان در منشا تاریخی آن ملاحظه کرد.

عالی (۱۳۹۲) در مقاله‌ای تحت عنوان چالش‌ها و فرصت‌های جهانی شدن برای نظام تعلیم و تربیت ایران جهانی شدن به‌عنوان یک فرایند گریزناپذیر در قرن بیست و یکم در ابعاد سه‌گانه خود (اقتصادی، سیاسی و فرهنگی) آموزش و پرورش را دستخوش تغییر و تحول می‌کند، از این رو شناسایی ویژگی‌ها و آثار این فرایند بر آموزش و پرورش (و به عبارتی جهانی شدن تعلیم و تربیت) یکی از وظایف اصلی هر نظام تعلیم و تربیت و از جمله نظام آموزش و پرورش ایران است. در این میان می‌توان به پیامدهای اقتصادی جهانی شدن برای نظام آموزش و پرورش از جمله توجه بیشتر بر آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و استفاده بیشتر از تکنولوژی اطلاعات و پیامدهای بعد سیاسی جهانی شدن از جمله کم‌رنگ شدن نظارت و تسلط دولت و حکومت بر نظام تعلیم و تربیت و پیامدهای فرهنگی جهانی شدن از جمله ترویج فرهنگ غرب و کم‌رنگ شدن ویژگی‌های بومی و به مخاطره افتادن هویت ملی و ارزش‌های دینی در برنامه‌های درسی مدارس اشاره کرد. از طرفی می‌توان به برقراری ارتباطات فرهنگی بیشتر و شناخت سایر فرهنگ‌ها به‌عنوان فرصت‌های پیش روی تعلیم و تربیت اشاره کرد؛ بنابراین دیدگاه جهانی شدن فرصت‌ها و چالش‌هایی را برای نظام تعلیم و تربیت به‌طور عام و برای ایران به‌طور خاص پدید می‌آورد؛ که با بهره‌گیری از این فرصت‌ها و با شناخت بهتر چالش‌ها می‌توان به حفظ میراث‌های فرهنگی و اعتلای نظام تعلیم و تربیت در راستای جهانی شدن پرداخت. تبیین و تحلیل این فرصت‌ها و تهدیدها از جمله اهداف این مقاله است.

سبکتکین ریزی و همکاران^۲ (۲۰۱۴) در مقاله‌ای تحت عنوان بررسی مهمترین فرصت‌ها و چالش‌های فرهنگی در عصر جهانی شدن فرهنگی تاثیر جهانی شدن فرهنگی در شش مسئله فرهنگی که می‌تواند به‌عنوان چالش و هم به‌عنوان فرصت (شکل‌گیری تعامل سازنده با دنیا) مطرح شود، بررسی شده است. تغییرات به وجود آمده در نظام آموزشی - بررسی مختصات هویت‌یابی دینی، قومی و ملی - تغییرات ساختاری و هویتی شکل گرفته در خانواده و سرمایه اجتماعی در بین شهروندان - چگونگی برآیند کثرت‌گرایی در عصر جهانی شدن فرهنگی در این مقاله مطرح شده است.

اصغرزاده و خراسانی^۳ (۲۰۱۶) در پژوهشی تحت عنوان تاثیر استفاده از زبان انگلیسی به‌عنوان زبان واسطه آموزش علم در بین‌المللی شدن دانشگاه‌ها با مطالعه تطبیقی در اروپا به بیان اهمیت زبان انگلیسی با توجه به رشد سریع استفاده از آن در دهه اخیر پرداخته و از آن به‌عنوان یکی از ابزارهای بین‌المللی شدن یاد کرده که از سوی سیاست‌گذاران مورد توجه واقع شده است.

¹ Babirdi and Karimiyan

² Sabkatkin Rizi et al.

³ Asgharzadeh and Khorasani

بابازاده^۱ (۲۰۰۹) در پژوهشی تحت عنوان زبان، فرهنگ، اصطلاحات و ارتباط آن‌ها با آموزش زبان‌های خارجی برقراری ارتباطات انسانی در رابطه با آموزش زبان‌های خارجی بررسی می‌شود. حل مسائل مربوط به زبان و فرهنگ، به بهینه‌سازی فرایند آموزش زبان‌های خارجی و تحقق بخشیدن هدف عملی آموزش یعنی تسلط بر زبان خارجی توسط زبان‌آموزان به‌عنوان وسیله برقراری ارتباط کمک می‌کند. در این راستا مؤلف مقاله از میان واحدهای زبانی، اصطلاحات را که حاوی غنی‌ترین اطلاعات فرهنگی اند مورد بررسی و نتیجه‌گیری قرار داده است. به نظر مؤلف مقاله در تدوین مطالب درسی مربوط به اصطلاحات و تعبيرات نه‌تنها ایدیوم‌ها، بلکه ترکیب کلمات یا گروه واژه‌های ثابت نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند.

آذرشب و همایونی^۲ (۲۰۱۵) در مقاله‌ای تحت عنوان واکاوی فرهنگ و نقش آن در سیاست‌گذاری‌های/ برنامه‌ریزی‌های آموزش زبان (مطالعه موردی: آموزش زبان عربی در ایران) سعی بر آن دارد که پس از تحلیل روابط زبانی- فرهنگی خوب و دوستانه ایران و جهان عرب در گذشته‌های تاریخ، علل و اسباب افول فراگیری زبان عربی را از دو منظر فرهنگی و سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های زبانی بازنگری کنیم و از این رهگذر، برنامه‌ها و راهکاری بنیادین را برای بسط آموزش زبان عربی به معنای کاربردی آن در دو سطح عمومی و تخصصی ارایه نماید.

بیرک بیچلر^۳ (۱۹۹۴) در پژوهشی تحت عنوان سیاست زبان خارجی و آموزش معلمان سیاست‌گذاری در آموزش زبان خارجی آمریکا تحت تاثیر عوامل مختلفی از جمله افزایش نفوذ نیروهای خارجی مانند سیاستمداران و رهبران تجاری، ارتباط ضعیف میان سیاست‌گذاران و متخصصان سطح بالا، پارادوکس برنامه‌های آموزشی ملی و تلاش‌های استانداردها و محلی و جنبش‌های بازسازی دولتی و تنوع سیاست‌های آموزش و پرورش معلمان دانسته و بیان می‌کند که این مهم نیازمند تلاش‌های اصلاحی خاص همین دوره و نه آینده است که می‌بایست با برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های کلان شکل بگیرد.

هالت^۴ (۲۰۱۷) در مقاله‌ای تحت عنوان چشم‌انداز سیاست‌گذاری آموزش زبان می‌نویسد:

با ذکر این نکته که امروزه مبحث سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی در حوزه زبان به یکی از محوری‌ترین موضوعات مورد بحث تبدیل شده است، این پژوهش درصدد مطالعه و جستجو سیاست‌های آموزش زبان در بانک‌های اطلاعاتی درباره مشکلات موانع و مشکلات آموزش زبان، طراحی‌های نوین آموزشی، سیاست‌های آموزشی و ارایه راهکار توسط مدل سیاست‌گذاری سه جزیی شیوه‌ها، باورها و مدیریت است.

لیندبلوم و کوهن^۵ (۱۹۷۹) تفاوت‌های میان روش‌های اجمالی و تدریجی در سیاست‌گذاری را برشمردند. بر اساس دیدگاه آن‌ها، روش اجمالی در کامل‌ترین و نهایی‌ترین شکل خود شامل یک محور برنامه‌ریزی مرکزی برای کل جامعه است که کنترل و نظارت اقتصادی، سیاسی و اجتماعی توسط این مرجع، در فرآیند یک برنامه جامع و کامل و بدون الزام به در نظر گرفتن روابط متقابل میان آن‌ها تنظیم می‌گردد.

گورتر و همکاران (۲۰۱۶) در مقاله‌ای تحت عنوان سیاست آموزش زبان و ارزیابی چند زبانی می‌گویند رویکردهای کلی جامع در سیاست و ارزیابی زبان نیاز به جایگزینی سنت‌های قدیمی در جهان جهانی دارند. او اضافه می‌کند در مدارس و آکادمی‌های امروز که افراد زبان‌های مختلفی دارند این مهم نیازمند سیاست‌گذاری است.

۲- روش پژوهش

این پژوهش به دنبال ارایه الگوست، بنابراین ماهیت کاربردی دارد. مبتنی بر اهداف و سوالات پژوهش، روش مناسب گردآوری و تحلیل اطلاعات، روش آمیخته اکتشافی است. در این روش در مرحله اول از داده‌های کیفی برای توصیف جنبه‌های متعدد یک پدیده و در مرحله بعدی از داده‌های کمی برای آزمون یا سنجش این ابعاد استفاده می‌شود. طرح پژوهش آمیخته برای ایضاح جنبه‌های مبهم یا تمهید سرخ‌هایی که در طرح پژوهشی دنبال می‌شوند، به کار می‌روند. در فاز تبیین الگو از داده‌های کیفی حاصل از مصاحبه‌ها و تحلیل مضمون منابع کتابخانه‌ای/اسناد مکتوب بهره خواهیم گرفت. در فاز سنجش از داده‌های کمی حاصل از پرسشنامه برای آزمون الگو استفاده می‌شود.

¹ Babazadeh
² Azarshab and Homayouni
³ Birckbichler

⁴ Hult
⁵ Lindblom and Cohen

روش کیفی به درک لایه‌های عمیق موضوع پرداخته و جنبه‌های اصلی پدیده مورد نظر را مشخص می‌کند. سپس در روش کمی این جنبه‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته، در نهایت مدل محقق ارایه خواهد شد. در واقع در مرحله اول بر اساس مروری بر ادبیات موضوع و با استفاده از مطالعات صورت گرفته، فهرست کاملی از عوامل اثرگذار به منظور وزن دهی در قالب پرسشنامه در اختیار اعضای پانل صاحب نظران قرار گرفت و پس از محاسبه امتیازات مکتسبه هر یک از عوامل، به کمک تحلیل عاملی اکتشافی مولفه‌های جدید اثرگذار بر الگوی مطلوب سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی در ایران طراحی شد. در مرحله دوم، با استفاده از روش مدل‌سازی ساختاری تفسیری و مشارکت خبرگان صورت‌بندی مدل مفهومی انجام پذیرفت.

۳- یافته‌های پژوهش

در ابتدا به بررسی و تحلیل داده‌های جمعیت شناختی پژوهش می‌پردازیم. اولین شاخص مورد بررسی در این عنوان متغیر (جنسیت) افراد می‌باشد که نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل متغیر فوق را در جدول ۱ مشاهده می‌فرمایید:

جدول ۱- توزیع فراوانی مرتبط با وضعیت متغیر «جنسیت».
Table 1- Frequency distribution related to variable of gender.

سطوح	فراوانی	درصد
مرد	7	58.33
زن	5	41.67
کل	12	100

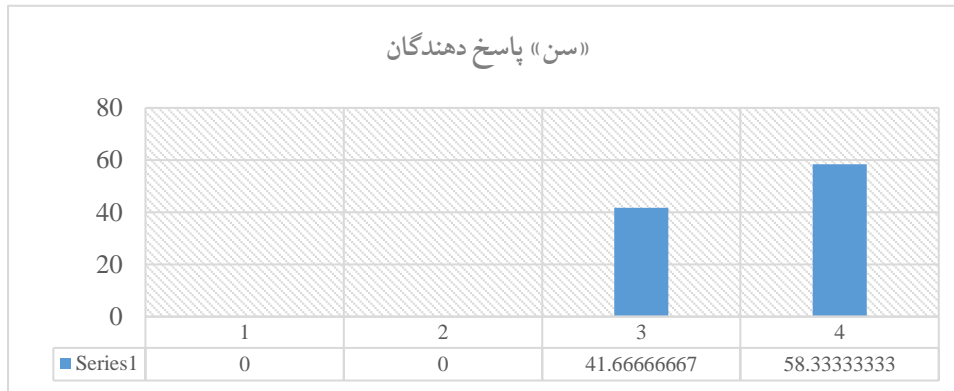
شکل ۱- توزیع فراوانی مرتبط با بررسی وضعیت متغیر «جنسیت».
Figure 1- Frequency distribution related to variable of gender analysis.

با توجه به جدول ۱ و شکل ۱ می‌توان عنوان نمود که (۷ نفر) یعنی ۵۸٪ از مصاحبه شوندگان «مرد» و (۵ نفر) یعنی ۴۲٪ «زن» می‌باشند.

دومین شاخص مورد بررسی در این عنوان متغیر (سن) افراد می‌باشد که نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل متغیر فوق را در جدول ۲ مشاهده می‌فرمایید:

جدول ۲- درصد فراوانی مرتبط با وضعیت متغیر «سن».
Table 2- Frequency percentage related to variable of age.

ردیف	گروه‌های سنی	فراوانی	درصد فراوانی
1	20-29	-	-
2	30-39	-	-
3	40-49	5	41.66667
4	50-بالا	7	58.33333
5	کل	12	100

شکل ۲- درصد فراوانی مرتبط با بررسی وضعیت متغیر «سن».

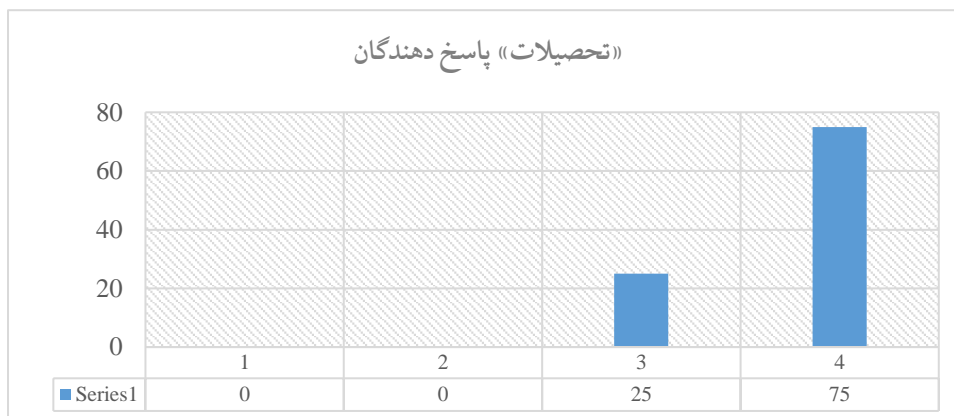
Figure 2- Frequency percentage related to variable of age analysis.

سومین شاخص مورد بررسی در این عنوان متغیر تحصیلات افراد نمونه می باشد که به چهار عنوان دیپلم، فوق دیپلم، لیسانس، فوق لیسانس و دکتری تقسیم بندی گردیده است. نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل متغیر فوق را در جدول ۳ مشاهده می فرمایید:

جدول ۳- توزیع فراوانی مرتبط با بررسی وضعیت متغیر «تحصیلات».

Table 3- Frequency distribution related to variable of academic education.

درصد	فراوانی	سطوح
-	-	کارشناسی
25	3	کارشناسی ارشد
75	9	دکتری
100	25	کل

شکل ۳- توزیع فراوانی مرتبط با بررسی وضعیت متغیر «تحصیلات».

Figure 3- Frequency percentage related to variable of education analysis.

۴- تجزیه و تحلیل داده های حاصل از مصاحبه

در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل، از سه نوع کدگذاری استفاده شده است که عبارتند از: ۱- کدگذاری باز، ۲- کدگذاری محوری و ۳- کدگذاری گزینشی. این روش هایی مختلف برای کار با داده های متنی هستند که محقق در صورت نیاز آن ها را جابه جا یا با یکدیگر تلفیق می کند. با این حال فرآیند تفسیر با کدگذاری باز آغاز و با نزدیک شدن به مراحل پایانی فرآیند تحلیل کدگذاری گزینشی بیش تر مطرح می شود. کدگذاری باز به دنبال آن است که تا داده ها و پدیده ها را در قالب مفاهیم درآورند. در این بخش سوالات مطرح شده به صورت زیر می باشد.

ردیف	سوال
1	جهانی شدن به عنوان یک مولفه تاثیرگذار چگونه در سیاست گذاری برای آموزش و یادگیری زبان های خارجی در جمهوری اسلامی ایران خود را نشان می دهد؟
2	آیا ضرورت برخورداری از هوش فرهنگی در جامعه جهانی - به عنوان نوعی سیاست فرهنگی قابل اجرا در نظام - را دلیلی برای یادگیری زبان های خارجی و تسهیل ارتباطات می دانید؟
3	تعاملات و مراودات سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، تجاری، آموزشی و ... چگونه به سیاست گذاری در حوزه زبان های خارجی جهت می دهد؟
4	فعال بودن دیپلماسی در سیاست گذاری آموزش و یادگیری زبان های خارجی چگونه تلقی می گردد؟
5	چه عامل و یا عواملی را زمینه ساز برای سیاست گذاری یا تغییر سیاست های موجود در حوزه زبان های خارجی می دانید؟
6	تقابل میان عوامل مردمی، حکومتی و جهانی را در سیاست گذاری مواجهه با زبان های خارجی چطور دیده می شود؟
7	آیا سیاست گذاری در حوزه زبان های خارجی را نوعی اقدام مشارکتی میان نخبگان، جامعه مدنی و دولت می دانید؟
8	سیاست گذاری در حوزه زبان های خارجی را آرمانی، ذهنی یا عینی می دانید؟
9	آیا هدف گرایی در سیاست گذاری مواجهه با زبان های خارجی مقدم بر ارزش هاست؟
10	نقش باورها و هنجارهای فرهنگی فرد در فرهنگ مبدا و مقصد را در سیاست گذاری حوزه آموزش و یادگیری زبان های خارجی را چگونه ارزیابی می نمایید؟
11	روی آوری به آموزش زبان «دیگری» در سه نظریه ی سیاسی - اقتصادی رقیب در جهان امروز - نظریه ی نئولیبرال، دولت رفاهی و سوسیال دموکراسی - و حکمرانی چگونه است؟
12	اهمیت "ایدئولوژی" و "کارآمدی" آن در فلسفه ی سیاسی دولت ها و فرهنگ سیاسی کشورها چه تاثیری در سیاست گذاری دولت ها درباره آموزش زبان دیگری دارد؟
13	پیوندهای دانش، قدرت و حقیقت چگونه در جریان رویارویی با پدیده ی آموزش زبان دیگری و طرد یا پذیرش آن نمود می یابد؟
14	تاثیر باور به اهمیت عدالت فرهنگی - اجتماعی، در چگونگی مواجهه با پدیده ی آموزش زبان دیگری و طرد یا پذیرش آن چگونه خواهد بود؟
15	سه مرحله ی پیشگیری از ناخواسته های فرهنگی، چیرگی بر آن ها در صورت وقوع و مدیریت پیامدها در جریان رویارویی با پدیده ی آموزش زبان دیگری و طرد یا پذیرش آن توسط چه نهادهایی صورت می گیرد؟ آیا تعارض نقش یا اقدام میان آن ها دیده می شود؟
16	باور به تاثیرگذاری آموزش زبان دیگری و طرد یا پذیرش آن بر مناسبات سیاسی - اقتصادی - فرهنگی جهانی، چه تغییری در فرایندهای سیاست گذاری خواهد داشت؟
17	تاثیر و تأثر باورهای فقهی و الهیات سیاسی بر چگونگی رویارویی با آموزش زبان دیگری چیست؟
18	پیامدهای مثبت و منفی حاصل از نوع مواجهه ما با زبان های خارجی در حال حاضر چه روندی را طی می کند؟ چه آثاری بر سیاست گذاری مربوط به حوزه ی سیاست و فرهنگ برجای خواهد گذاشت؟
19	با نگاه آسیب شناختی به چگونگی رویارویی با زبان های خارجی، سیاست گذاری معطوف به علم، یا آنچه سیاست علم (science policy) خوانده می شود، به چه دگرگونی هایی نیاز دارد؟
20	پیامدهای نامطلوب مواجهه با زبان های خارجی چه کاستی هایی را در نظام آموزشی ما برجسته کرده است؟
21	سیاست های موجود در آموزش رسمی زبان های خارجی (مانند نوع زبان خارجی، نحوه تخصیص ساعات تدریس، نحوه تدریس و برونداد آموزشی، تخصیص منابع و ابزار آموزشی و ...) را چطور ارزیابی می کنید؟
22	برای آموزش زبان های خارجی سیاستی خاص در ساختار کلی آموزش (رسمی و غیررسمی) موجود است؟ جدا یا همسو؟ چرا؟ سیاست مطلوب کدام است؟

در کدگذاری محوری آغاز کردن فرآیند از نوع کنار هم گذاشتن داده هایی است که در جریان کدگذاری باز، آن ها را خرد کرده ایم، در کدگذاری محوری مقوله ها به مقوله های فرعی متصل گشتند تا توضیح دقیق تر و کامل تر از پدیده ها شکل یابند در کدگذاری محوری تلاش گردید تا مقولات بر اساس الگوی پارادایمی ایجاد و کشف گردند. تلاش بر یافتن و مشخص کردن یک پدیده و مقوله اصلی بوده است با در نظر گرفتن شرایط یا علتی است که پدیده را به وجود می آورد و محتوا یا زمینه، ویژگی های پدیده به یک معنا شرایطی است که استراتژی رفتارها و رفتارهای متقابل در آن رخ می دهد؛ شرایط میانجی یا مداخله گر شرایط یا عواملی که استراتژی ها را تشدید یا کند کرده اند، استراتژی های کنش/کنش متقابل که از طریق آن مقوله کنترل و اداره می گردد و در نهایت پیامد این استراتژی ها.

کدگذاری گزینشی آخرین مرحله از کدگذاری است و به نوعی در سطح انتزاعی تری از کدگذاری محوری انجام می شود. در این مرحله نظریه نسبتاً به استحکام رسیده است و پژوهشگر در این مرحله با مقولات کمتری سروکار دارد (محمد پور، ۲۰۱۰).

جدول ۵- دسته بندی سوالات پژوهش.

Table 5- Research questions assortment.

ردیف	سوال
1	مولفه های اقتصادی سیاست گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان های خارجی کدامند؟
2	مولفه های اجتماعی سیاست گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان های خارجی کدامند؟
3	مولفه های سیاسی سیاست گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان های خارجی کدامند؟
4	مولفه های فرهنگی سیاست گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان های خارجی کدامند؟
5	تهدیدات و فرصت های محیط داخلی زبان های خارجی کدامند؟
6	تهدیدات و فرصت های محیط خارجی زبان های خارجی کدامند؟
7	مولفه های یک سیاست گذاری فرهنگی مطلوب در مواجهه با زبان های خارجی کدام است؟

حال با توجه به نتایج حاصل خواهیم داشت:

جدول ۶- دسته بندی مولفه های پژوهش بر اساس نتایج پژوهش.

Table 6- Research components assortment due to results.

سوال	ردیف
آشنایی با فناوری های نوین، توسعه برابری افراد در فرصت های شغلی، توسعه سواد اطلاعاتی و فناوری.	مولفه های اقتصادی
درک فرا فرهنگی، توسعه تفکر انتقادی، توسعه شایستگی های اجتماعی، توسعه آگاهی اجتماعی، توسعه اعتماد اجتماعی.	مولفه های اجتماعی
گسترش مطالعات سیاسی، توسعه گفت و گوی سیاسی و فرهنگی، مشارکت فعال در توسعه محلی و ملی.	مولفه های سیاسی
توسعه شایستگی های فرهنگی، توسعه هویت شخصی، نگرانی نسبت به علم و دانش، استقلال فکری، تعامل فرهنگی گسترده تر، توسعه خلاقیت فرهنگی.	مولفه های فرهنگی
طرح ایده های نو در تدریس و یادگیری، توسعه جایگاه علم و دانش، هم افزایی فرهنگی، تامین و پشتیبانی فناوری اطلاعاتی، بهبود خودسازمان دهی، کسب دانش جهانی، رقابتی شدن، آشنایی با الگوهای نوین پژوهشی، شایسته سالاری، توسعه هوش فرهنگی، توسعه خلاقیت در حل مشکلات فرهنگی.	تهدیدات و فرصت های محیط داخلی
احتمال توسعه ناموزون اجتماعی، دخالت بیگانگان، کنترل فرهنگ اقوام، آسیب ارتباطی میان توده نخبه.	تهدیدات و فرصت های محیط خارجی
تقویت زبان فارسی به عنوان تنها زبان رسمی، توسعه فارغ التحصیلان دوزبانه، توسعه زبان های محلی، استفاده از ظرفیت های مراکز فرهنگی و سفارتخانه ها، پرورش نیروی انسانی، تقویت ارتباطات دوسویه، توسعه تکثر اندیشه، تاکید بر هویت ملی، توسعه زبان به عنوان زیرساخت تعامل، توسعه حق شهروندی، زمینه ساز تغییر سبک زندگی، افزایش برنامه های حمایتی آموزشی زبان، تسهیل گری دولت در توسعه آموزش، توسعه چشم انداز مشترک فرهنگی، توسعه نگرش مثبت افراد به فرهنگ های دیگر، توسعه اهداف فرهنگی اثربخش، حضور در مجامع بین الملل، تعامل فعال با محیط جهانی، همگرایی قومی و مذهبی، تاکید بر اشتراکات اجتماعی، توسعه استفاده از نخبگان قومی، ترکیب خلاقانه فرهنگ بومی با سایر فرهنگ ها.	سیاست گذاری مطلوب

در این بخش با توجه به حجم بالای مولفه ها، محقق با مراجعه مجدد به صاحب نظران از آن ها در شناسایی اهمیت این مولفه ها در غالب پرسشنامه ای با طیف لیکرت نظرسنجی مجددی انجام داد. نتایج حاصل از این نظرسنجی به صورت زیر می باشد:

جدول ۷- نظرسنجی نتایج پژوهش.

Table 7- Research results survey.

ردیف	مقوله	مشخصه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
1	مؤلفه‌های اقتصادی	آشنایی با فناوری های نوین			●	●	
		توسعه برابری افراد در فرصتهای شغلی			●	●	
2	مؤلفه‌های اجتماعی	توسعه سواد اطلاعاتی و فناوری			●	●	●
		درک فرا فرهنگی			●	●	●
		توسعه تفکر انتقادی			●	●	●
3	مؤلفه‌های سیاسی	توسعه شایستگی‌های اجتماعی			●	●	●
		توسعه آگاهی اجتماعی			●	●	●
		توسعه اعتماد اجتماعی			●	●	●
4	مؤلفه‌های فرهنگی	گسترش مطالعات سیاسی			●	●	●
		توسعه گفت‌وگوی سیاسی و فرهنگی			●	●	●
		مشارکت فعال در توسعه محلی و ملی			●	●	●
		توسعه شایستگی‌های فرهنگی			●	●	●
		توسعه هویت شخصی			●	●	●
5	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی	نگرانی نسبت به علم و دانش			●	●	●
		استقلال فکری			●	●	●
		تعامل فرهنگی گسترده‌تر			●	●	●
		توسعه خلاقیت فرهنگی			●	●	●
		طرح ایده‌های نو در تدریس و یادگیری			●	●	●
		توسعه جایگاه علم و دانش			●	●	●
		هم‌افزایی فرهنگی			●	●	●
		تامین و پشتیبانی فناوری اطلاعاتی			●	●	●
		بهبود خودسازمان‌دهی			●	●	●
		کسب دانش جهانی			●	●	●
6	تهدیدات محیط داخلی و خارجی	رقابتی شدن			●	●	●
		آشنایی با الگوهای نوین پژوهشی			●	●	●
7	سیاست‌گذاری مطلوب	شایسته‌سالاری			●	●	●
		توسعه هوش فرهنگی			●	●	●
		توسعه خلاقیت در حل مشکلات فرهنگی			●	●	●
		احتمال توسعه ناموزون اجتماعی			●	●	●
		دخالت بیگانگان		●			
		کنترل فرهنگ اقوام		●			
		آسیب ارتباطی میان توده نخبه		●			
توسعه زبان به‌عنوان زیرساخت تعامل		●					
توسعه فارغ‌التحصیلان دوزبانه		●					
		توسعه زبان‌های محلی			●	●	●
		استفاده از ظرفیت‌های مراکز فرهنگی و سفارتخانه‌ها			●	●	●
		پرورش نیروی انسانی			●	●	●
		تقویت ارتباطات دوسویه			●	●	●
		توسعه تکثر اندیشه			●	●	●
		تاکید بر هویت ملی			●	●	●
		توسعه حق شهروندی			●	●	●
		زمینه‌ساز تغییر سبک زندگی			●	●	●
		افزایش برنامه‌های حمایتی آموزشی زبان			●	●	●
		تسهیل‌گری دولت در توسعه آموزش			●	●	●
توسعه چشم‌انداز مشترک فرهنگی			●	●	●		

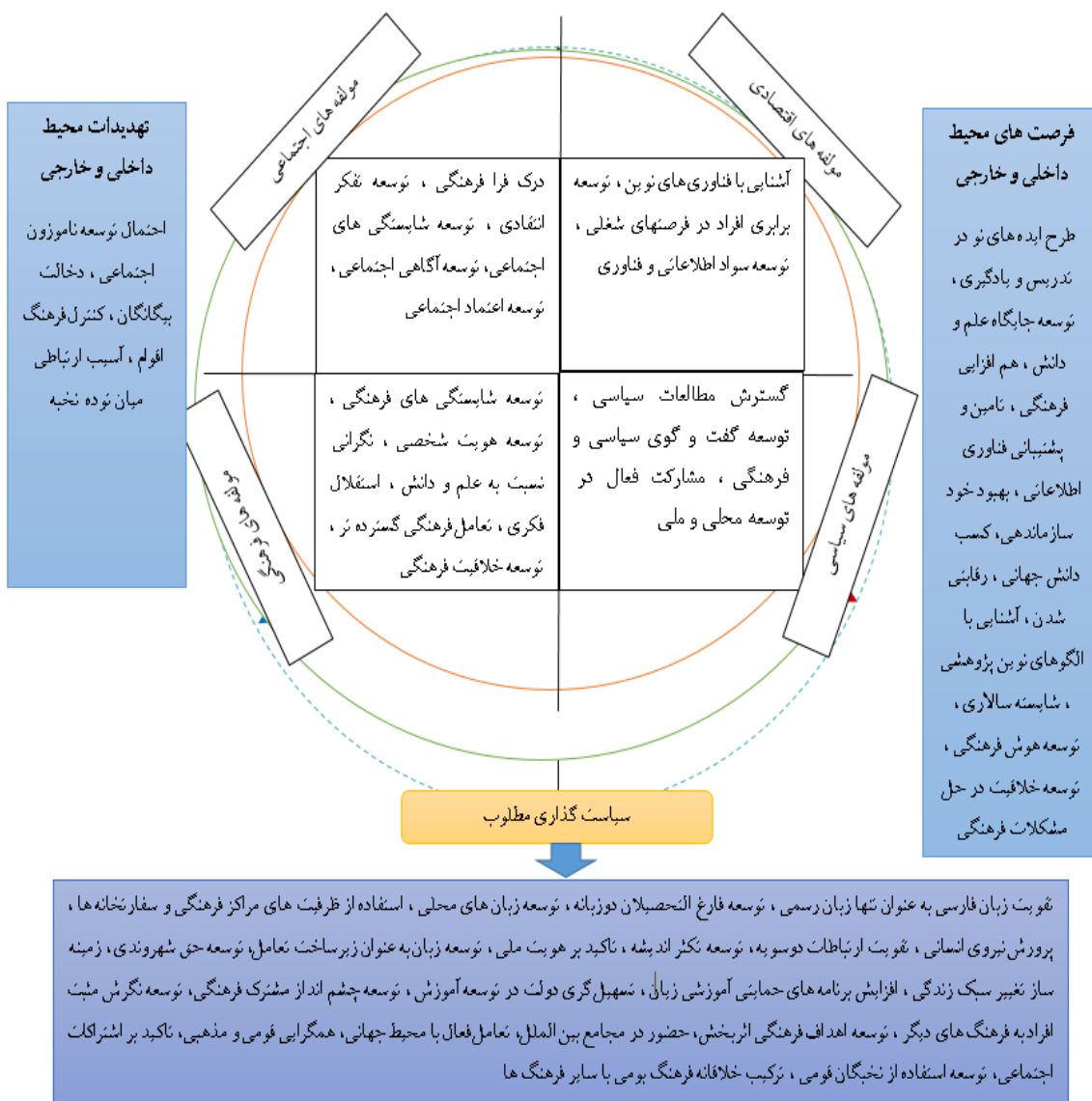

Table 7- Continued.

ردیف	مقوله	مشخصه	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد
7	سیاست گذاری مطلوب	توسعه نگرش مثبت افراد به فرهنگ‌های دیگر توسعه اهداف فرهنگی اثربخش بین‌الملل مجامع در حضور تعامل فعال با محیط جهانی همگرایی قومی و مذهبی تاکید بر اشتراکات اجتماعی توسعه استفاده از نخبگان قومی ترکیب خلاقانه فرهنگ بومی با سایر فرهنگ‌ها					

و در مجموع می‌توان مدل نهایی را به صورت زیر ارائه نمود:

شکل ۲- مدل پژوهش.

Figure 2- Research model.

از روش مدل‌سازی ساختاری تفسیری جهت شناسایی روابط مستقیم و غیرمستقیم مجموعه‌ای از عناصر استفاده می‌شود. یکی از ویژگی‌های متمایز این روش آن است که با استفاده از آن می‌توان مباحث پیچیده را ساختار بندی کرده و آن‌ها را به صورت گرافیکی به تصویر کشید. به عبارت دیگر این ابزار يك فن مدل‌سازی است که از طریق آن می‌توان روابط بین متغیرهای يك سیستم و ساختار کلی آن را به صورت گرافیکی به تصویر کشید. مدل‌سازی ساختاری تفسیری^۱ یکی از روش‌های طراحی سیستم‌ها، به ویژه سیستم‌های اقتصادی و اجتماعی است. مدل‌سازی ساختاری تفسیری، رویکردی است که با بهره‌گیری از ریاضیات، رایانه و نیز مشارکت متخصصان، به طراحی سیستم‌های بزرگ و پیچیده می‌پردازد (وارفیلد^۲، ۱۹۷۶). الگوسازی ساختاری تفسیری يك روش مناسب برای شناسایی و خلاصه کردن روابط بین پیامدها، عناصر و یا عواملی است که برای يك موضوع یا مشکل خاص تعریف شده است (ثاکر و همکاران^۳، ۲۰۰۷). در این متدولوژی ابتدا باید عناصر، پیامدها و یا عوامل شناسایی شوند. در گام بعد رابطه مفهومی بین آن‌ها تعیین می‌گردد.

۲-۴- تعیین مولفه‌ها

پس از مطالعه عمیق مبانی نظری و ادبیات موضوع؛ با استفاده از روش تحلیل عاملی اکتشافی مولفه‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی در بستری از فرصت‌ها و تعهدات داخلی و خارجی می‌تواند منجر به سیاست‌گذاری مطلوب در زمینه زبان‌های خارجی گردد.

۳-۴- به دست آوردن ماتریس خود تعاملی ساختاری^۴

با توجه به مولفه‌های اصلی، ماتریس سیاست‌گذاری مطلوب در زمینه زبان‌های خارجی به صورت جدول ۸ می‌باشد. از خبرگان دانشگاهی و نخبگان اداری خواسته شد تا نظر خود را در رابطه با روابط دوه‌دوی میان این مولفه‌ها بیان نمایند.

جدول ۸- پرسشنامه ماتریس خود تعاملی.

Table 8- SSIM questionnaire.

میزان سنجین از ۱ تا ۱۰	عوامل	مؤلفه	میزان سنجین از ۱ تا ۱۰	عوامل	مؤلفه
	طرح ایده‌های نو در تدریس و یادگیری			آشنایی با فناوری های نوین	مؤلفه‌های اقتصادی
	توسعه جایگاه علم و دانش			توسعه برابری افراد در فرصتهای شغلی	
	هم‌افزایی فرهنگی			توسعه سواد اطلاعاتی و فناوری	
	تامین و پشتیبانی فناوری اطلاعاتی	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی		درک فرا فرهنگی	مؤلفه‌های اجتماعی
	بهبود خودسازمان‌دهی			توسعه تفکر انتقادی	
	کسب دانش جهانی			توسعه شایستگی‌های اجتماعی	
	رقابتی شدن			توسعه آگاهی اجتماعی	
	آشنایی با الگوهای نوین پژوهشی			توسعه اعتماد اجتماعی	
	شایسته‌سالاری			گسترش مطالعات سیاسی	مؤلفه‌های سیاسی
	توسعه هوش فرهنگی			توسعه گفت‌وگوی سیاسی و فرهنگی	
	توسعه خلاقیت در حل مشکلات فرهنگی			مشارکت فعال در توسعه محلی و ملی	

¹ Interpretive Structural Modeling (ISM)

² Warfield

³ Thakkar et al.

⁴ Structural Self-Interaction Matrix (SSIM)

جدول ۸- ادامه.

Table 8- Continued.

میزان سنجیت از ۱ تا ۱۰	عوامل	مؤلفه	میزان سنجیت از ۱ تا ۱۰	عوامل	مؤلفه
	احتمال توسعه ناموزون اجتماعی			توسعه شایستگی‌های فرهنگی	مؤلفه‌های فرهنگی
	دخالت بیگانگان			توسعه هویت شخصی	
	کنترل فرهنگ اقوام			نگرانی نسبت به علم و دانش	
	آسیب ارتباطی میان توده نخیه			استقلال فکری	
	تسهیل‌گری دولت در توسعه آموزش			تعامل فرهنگی گسترده‌تر	
	توسعه چشم‌انداز مشترک فرهنگی			توسعه خلاقیت فرهنگی	
	توسعه نگرش مثبت افراد به فرهنگ‌های دیگر	مؤلفه‌های ارتباطی و ارتباطی		تعامل توسعه زبان به‌عنوان زیرساخت	
	توسعه اهداف فرهنگی اثربخش			دوزبانه توسعه فارغ‌التحصیلان	
	بین‌الملل مجامع در حضور			توسعه زبان‌های محلی	
	جهانی محیط با فعال تعامل			فرهنگی مراکز ظرفیت‌های از استفاده	
	همگرایی قومی و مذهبی			سفارتخانه‌ها	
	تاکید بر اشتراکات اجتماعی			انسانی نیروی پرورش	
	توسعه استفاده از نخبگان قومی			تقویت ارتباطات دوسویه	
	ترکیب خلاقانه فرهنگ بومی با سایر فرهنگ‌ها			توسعه تکثر اندیشه	
	تسهیل‌گری دولت در توسعه آموزش			تاکید بر هویت ملی	
	توسعه چشم‌انداز مشترک فرهنگی			شهروندی توسعه حق	
				زندگی سبک تغییر زمینه‌ساز	
				افزایش برنامه‌های حمایتی آموزشی	
				زبان	

تعداد ۳۵ پرسشنامه توزیع شد که از این میان ۳۰ عدد به محقق بازگردانده شد و مبنای تجزیه و تحلیل‌های مراحل بعد قرار گرفت. برای تهیه ماتریس خودتعاملی ساختاری لازم است تا وابستگی میان تمامی عناصر شناسایی شده به‌صورت دوجه‌دو بررسی شود. به این منظور چهار سمبل و علامت راهنمای زیر مورد استفاده قرار می‌گیرد:

V : عامل "i" به تحقق عامل "j" کمک می‌کند.

A : عامل "j" توسط عامل "i" محقق می‌شود.

X : عوامل "j" و "i" عامل "i" به تحقق یکدیگر کمک می‌کنند.

O : عامل "i" و عامل "j" بی‌ارتباط هستند.

۴-۴- به دست آوردن ماتریس دستیابی

پس از جایگزینی اعداد صفر و یک به جای نمادهای چهارگانه ماتریس خودتعاملی ساختاری، ماتریس دستیابی اولیه حاصل می‌شود. جایگزینی بر اساس قوانین زیر انجام می‌گیرد:

- اگر ورودی (i, j) در ماتریس خودتعاملی ساختاری، V باشد، در ماتریس دستیابی ورودی (i, j) عدد ۱ و ورودی (j, i) عدد صفر خواهد بود.
- اگر ورودی (i, j) در ماتریس خودتعاملی ساختاری، A باشد، در ماتریس دستیابی ورودی (i, j) عدد صفر و ورودی (j, i) عدد ۱ خواهد بود.
- اگر ورودی (i, j) در ماتریس خودتعاملی ساختاری، X باشد، در ماتریس دستیابی ورودی (i, j) عدد ۱ و ورودی (j, i) نیز عدد ۱ خواهد بود.
- اگر ورودی (i, j) در ماتریس خودتعاملی ساختاری، O باشد، در ماتریس دستیابی ورودی (i, j) عدد صفر و ورودی (j, i) نیز عدد صفر خواهد بود.

جدول ۹- ماتریس خودتعاملی ساختاری مولفه‌ها.

Table 9- Components SSIM.

عامل z	عامل i	مولفه‌های اقتصادی	مولفه‌های اجتماعی	مولفه‌های سیاسی	مولفه‌های فرهنگی	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی	تهدیدات محیط داخلی و خارجی
						X	V
						V	V
						A	X
						A	A
						A	
							V
							V

بعد از جمع‌آوری نظرات همه خبرگان، اعداد صفر و یک همه ماتریس‌ها با یکدیگر جمع می‌شود. با توجه به میزان تأثیری (مابین ۵۰٪ الی ۹۰٪) که از طرف محقق تعریف می‌شود، این اعداد مجدداً تبدیل به صفر و یک شده و ماتریس دستیابی نهایی به دست می‌آید. در این پژوهش به منظور از بین بردن تأثیر گرایش به مرکز، میزان شدت تأثیر ۶۰٪، مدنظر قرار گرفته است.

جدول ۱۰- ماتریس دستیابی نهایی مولفه‌ها.

Table 10- Components final achievement matrix.

عامل z	عامل i	مولفه‌های اقتصادی	مولفه‌های اجتماعی	مولفه‌های سیاسی	مولفه‌های فرهنگی	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی	تهدیدات محیط داخلی و خارجی
		0	0	1	1	1	1
		0	1	1	1	1	1
		0	1	1	1	1	0
		1	1	1	1	1	0
		1	1	1	1	0	0
		1	1	0	0	0	0

۴-۵- سازگار کردن ماتریس دستیابی و ایجاد ماتریس قدرت نفوذ-وابستگی

ماتریس دستیابی نهایی از لحاظ سازگاری مورد بررسی قرار گرفت و مشکلی از این لحاظ مشاهده نشد. در نهایت ستون قدرت نفوذ از جمع سطری و ستون وابستگی از جمع ستونی حاصل می‌شود و ماتریس قدرت نفوذ-وابستگی شکل می‌گیرد (ناکار و همکاران، ۲۰۰۷).

Table 11- Components authority matrix.

رتبه	قدرت نفوذ	تهدیدات محیط داخلی و خارجی	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی	مولفه‌ها				عامل z	عامل i
				مولفه‌های فرهنگی	مولفه‌های سیاسی	مولفه‌های اجتماعی	مولفه‌های اقتصادی		
	2	3	1	1	1	0	0	0	مولفه‌های اقتصادی
	1	4	1	1	1	1	0	0	مولفه‌های اجتماعی
	2	3	0	1	1	0	1	0	مولفه‌های سیاسی
	2	3	0	0	0	1	1	1	مولفه‌های فرهنگی
	2	3	0	0	0	1	1	1	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی
	3	2	0	0	0	0	1	1	مولفه‌های اقتصادی
			2	3	3	3	4	3	وابستگی
			3	2	2	2	1	2	رتبه

در این بخش یک مدل ریاضی رای‌گیری برای رتبه‌بندی شاخص‌های موثر در هر حوزه طراحی و اجرا می‌شود.

فرض کنید K مرزی دهنده وجود دارد که برای تعیین جایگاه و تعیین رتبه‌بندی n شاخص نظر و راسی می‌دهند و فرض کنید x_{ij} مجموع تعداد آرای راسی دهنده‌ها به شاخص i th باشد. به صورت جدول می‌توان آن را در جدول ۱۲ نشان داد.

جدول ۱۲- شاخص‌ها و جایگاه‌ها.

Table 12- Components and positions.

T	...	جایگاه رتبه		شاخص‌ها
		2	1	
x_{T1}	...	x_{21}	x_{11}	1
x_{T2}	...	x_{22}	x_{12}	2
$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$	$\vdots$
x_{Tn}	...	x_{2n}	x_{1n}	N

بدیهی است برای هر سطر از جمله سطر اول $x_{11} + x_{21} + \dots + x_{T1} = k$.

در این صورت امتیاز شاخص p th از مجموع راسی‌های کسب شده در مقایسه با سایر شاخص‌ها از حل مساله ذیل حاصل می‌شود.

$$\begin{aligned}
 z_p = \text{Max} \quad & \sum_{r=1}^T u_r x_{rp}, \\
 \text{s.t} \quad & \sum_{r=1}^T v_i x_{rj} \leq 1, \quad i = 1, \dots, n, \\
 & x_{rp} \leq k \sum_{r=1}^T u_r x_{rp}, \quad r = 1, \dots, T, \\
 & u_r \geq f(u_{r+1}, \varepsilon), \quad r = 1, \dots, T-1, \\
 & u_T \geq \varepsilon.
 \end{aligned} \tag{1}$$

اگر z_p امتیاز کسب شده شاخص p th باشد در این صورت برای رتبه‌بندی شاخص‌ها لازم است مدل‌های زیر حل گردد.

$$\begin{aligned}
 R_p = \text{Max} \quad & \sum_{r=1}^T u_r x_{rp}, \\
 \text{s.t} \quad & \sum_{r=1}^T v_i x_{ij} \leq 1, \quad j = 1, \dots, n, \quad j \neq p, \\
 & x_{rp} \leq k \sum_{r=1}^T u_r x_{rp}, \quad r = 1, \dots, T, \\
 & u_r \geq u_{r+1} + \varepsilon, \quad r = 1, \dots, T-1, \\
 & u_T \geq \varepsilon.
 \end{aligned}
 \tag{۲}$$

هر شاخصی که R_p بزرگتر باشد آنگاه شاخص p th رتبه بهتری خواهد داشت. توجه شود دسته قیود دوم در هر دو مدل به معنی این است که میزان الگو برای هر جایگاه در هر شاخص نباید از تعداد رای دهنده‌ها بیشتر باشد.

در این مطالعه جدول تعداد جایگاه‌هایی که هر یک از شاخص‌ها اخذ نمودند در جدول ۱۳ نشان داده شده است.

جدول ۱۳- مشخصه‌های هر مقوله و جایگاه‌های آن‌ها.

Table 13- Components categories & their positions.

اهمیت خیلی زیاد	اهمیت زیاد	اهمیت متوسط	اهمیت کم	اهمیت خیلی کم	مشخصه	مقوله	ردیف
2	6	4	-	-	آشنایی با فناوری های نوین	مولفه‌های اقتصادی	1
1	1	7	3	-	توسعه برابری افراد در فرصتهای شغلی		
5	3	2	2	-	توسعه سواد اطلاعاتی و فناوری		
1	2	6	3	-	درک فرا فرهنگی	مولفه‌های اجتماعی	2
3	8	-	1	-	توسعه تفکر انتقادی		
1	3	7	1	-	توسعه شایستگی‌های اجتماعی		
2	6	4	-	-	توسعه آگاهی اجتماعی		
-	1	۶	4	1	توسعه اعتماد اجتماعی		
7	2	3	-	-	گسترش مطالعات سیاسی	مولفه‌های سیاسی	3
-	-	7	4	1	توسعه گفت‌وگوی سیاسی و فرهنگی		
-	2	6	2	2	مشارکت فعال در توسعه محلی و ملی		
	6	4	2	-	توسعه شایستگی	مولفه‌های فرهنگی	4
2	1	7	2	-	توسعه هویت شخصی		
2	6	3	-	1	نگرانی نسبت به علم و دانش		
2	7	3	-	-	استقلال فکری		
3	8	1	-	-	تعامل فرهنگی گسترده‌تر		
4	6	2	-	-	توسعه خلاقیت فرهنگی		
3	5	3	1	-	یادگیری و تدریس در نو ایده‌های طرح	فرصت‌های محیط داخلی و خارجی	5
6	4	2	-	-	دانش و علم توسعه جایگاه		
1	8	2	1	-	هم‌افزایی فرهنگی		
1	2	5	3	1	اطلاعاتی فناوری پشتیبانی و تامین		
-	2	5	4	1	بهبود خودسازمان‌دهی		
9	3	-	-	-	جهانی دانش کسب		
-	4	5	3	-	شدن رقابتی		
7	2	2	1	-	پژوهشی نوین الگوهای با آشنایی		
-	-	6	3	3	شایسته‌سالاری		
3	5	4	-	-	توسعه هوش فرهنگی		

Table 13- Continued.

رديف	مقوله	مشخصه	اهمیت خیلی کم	اهمیت کم	اهمیت متوسط	اهمیت زیاد	اهمیت خیلی زیاد
6	تهدیدات محیط داخلی و خارجی	احتمال توسعه ناموزون اجتماعی دخالت بیگانگان	-	5	1	2	8
		کنترل فرهنگ اقوام	1	1	3	5	2
		آسیب ارتباطی میان توده نخبه	5	6	1		
7	سیاست‌گذاری مطلوب	توسعه زبان به‌عنوان زیرساخت تعامل توسعه فارغ‌التحصیلان دوزبانه	2	2	5	3	-
		توسعه زبان‌های محلی	-	-	1	2	9
		استفاده از ظرفیت‌های مراکز فرهنگی و سفارتخانه‌ها	3	3	4	2	-
		پرورش نیروی انسانی	-	1	4	5	2
		تقویت ارتباطات دوسویه	-	-	2	4	6
		توسعه تکثر اندیشه	-	-	3	2	7
		تاکید بر هویت ملی	-	1	2	3	6
		توسعه حق شهروندی	-	-	4	5	3
		زمینه‌ساز تغییر سبک زندگی	-	-	1	3	8
		افزایش برنامه‌های حمایتی آموزشی زبان	-	-	3	5	4
		تسهیل‌گری دولت در توسعه آموزش	-	-	2	4	6
		توسعه چشم‌انداز مشترک فرهنگی	-	-	2	3	7
		توسعه نگرش مثبت افراد به فرهنگ‌های دیگر	-	-	-	5	7
		توسعه اهداف فرهنگی اثربخش	-	1	3	5	3
		حضور در مجامع بین‌الملل	-	-	-	4	8
		تعامل فعال با محیط جهانی	-	-	-	2	10
		همگرایی قومی و مذهبی	2	3	5	2	-
		تاکید بر اشتراکات اجتماعی	-	-	2	4	6
		توسعه استفاده از نخبگان قومی	-	1	3	6	2
		ترکیب خلاقانه فرهنگ بومی با سایر فرهنگ‌ها	-	-	3	8	1

در این پژوهش ۵۳ مشخصه وجود دارد که برای پنج جایگاه ۱۲ فرد خبره نظر داده‌اند. نتایج حاصله از حل مدل (۲) رتبه‌بندی نهایی آن‌ها به دست آمد که در جدول ۱۴ نشان داده شده است.

در ادامه با فرض این‌که مشخصه‌های شناسایی شده در هر مولفه می‌تواند نشان‌دهنده سیاست‌گذاری مطلوب در زمینه زبان‌های خارجی باشد. با احتساب میانگین آرای به‌دست‌آمده برای هر مولفه و اجرای مدل (۲) برای مولفه‌ها، رتبه‌بندی مولفه‌ها به دست آمد که در جدول ۱۵ نشان داده شده است.

جدول ۱۴- رتبه‌بندی به دست آمده از مدل ۲ برای تمام مشخصه‌ها.

Table 14- Indexes ranking obtained from model 2.

رتبه	مشخصه
1	تعامل فعال با محیط جهانی
2	کسب دانش جهانی
3	توسعه زبان‌های محلی
3	حضور در مجامع بین‌الملل
5	زمینه‌ساز تغییر سبک زندگی
5	توسعه نگرش مثبت افراد به فرهنگ‌های دیگر
7	احتمال توسعه ناموزون اجتماعی
8	توسعه خلاقیت در حل مشکلات فرهنگی
8	توسعه چشم‌انداز مشترک فرهنگی
10	گسترش مطالعات سیاسی
10	توسعه جایگاه علم و دانش
10	تقویت ارتباطات دوسویه
10	توسعه تکثر اندیشه
10	تسهیل‌گری دولت در توسعه آموزش
10	تاکید بر اشتراکات اجتماعی
16	آشنایی با الگوهای نوین پژوهشی
17	تعامل فرهنگی گسترده‌تر
17	توسعه خلاقیت فرهنگی
17	تاکید بر هویت ملی
20	توسعه تفکر انتقادی
20	افزایش برنامه‌های حمایتی آموزشی زبان
22	توسعه فارغ‌التحصیلان دوزبانه
23	توسعه سواد اطلاعاتی و فناوری
23	استقلال فکری
23	توسعه هوش فرهنگی
23	توسعه حق شهروندی
27	آشنای با فناوری‌های نوین
27	توسعه آگاهی اجتماعی
27	طرح ایده‌های نو در تدریس و یادگیری
27	توسعه اهداف فرهنگی اثربخش
27	ترکیب خلاقانه فرهنگ بومی با سایر فرهنگ‌ها
32	هم‌افزایی فرهنگی
32	توسعه استفاده از نخبگان قومی
34	نگرانی نسبت به علم و دانش
34	پرورش نیروی انسانی
36	کنترل فرهنگ اقوام
37	توسعه شایستگی‌های اجتماعی
38	توسعه شایستگی‌های فرهنگی
39	توسعه هویت شخصی
40	درک فرا فرهنگی
41	رقابتی شدن
42	توسعه برابری افراد در فرصت‌های شغلی
43	تامین و پشتیبانی فناوری اطلاعاتی
44	توسعه زبان به عنوان زیرساخت تعامل
45	مشارکت فعال در توسعه محلی و ملی
45	بهبود خودسازمان‌دهی

Table 14- Continued.

مشخصه	رتبه
توسعه اعتماد اجتماعی	47
همگرایی قومی و مذهبی	47
توسعه گفت‌وگوی سیاسی و فرهنگی	49
استفاده از ظرفیت‌های مراکز فرهنگی و سفارتخانه‌ها	50
شایسته‌سالاری	51
دخالت بیگانگان	52
آسیب ارتباطی میان توده نخبه	52

جدول ۱۵ - رتبه‌بندی به‌دست‌آمده از مدل ۲ برای تمام مولفه‌ها.

Table 15- Components ranking obtained from model 2.

مولفه‌ها	رتبه
اقتصادی: موثر در حوزه های تولید، توزیع و مصرف	1
اجتماعی: موثر در روابط بین افراد جامعه و وابسته به جنبه‌های مختلف موجدات انسانی	2
سیاسی: موثر در تصمیم‌گیری‌های تخصصی و پیاده‌سازی بهترین راه و روش برای منافع فردی و یا جمعی در برابر چالش‌های احتمالی و یا پیش رو	3
فرهنگی: موثر در ارزش‌ها و هنجارها، باورها، قوانین و آداب هر فرد یا گروه در جوامع	4
فرصت‌های محیط داخلی و خارجی: عناصر مثبت داخل کشور و برون‌مرزی	5
تهدیدات محیط داخلی و خارجی: عناصر مشکل‌زا داخل کشور و برون‌مرزی	6
سیاست‌گذاری مطلوب: اقدامات عقلانی و سیاسی که طی فرایند و زمان مشخص به انجام برسند	7

۵- بحث و نتیجه‌گیری

بعد سیاسی

سیاست به معنای تصمیم‌گیری و پیاده‌سازی ساختار و مدل به جهت کسب منافع بیشتر و مقابله با چالش‌های پیش رو مطرح می‌شود اما امروز سیاست به مفهوم فن حکومت‌رانی و یا فن حکومت بر جوامع انسانی مطرح می‌گردد (جاسمی و جاسمی^۱، ۱۹۷۸). لذا می‌توان سیاست را طرح کنش‌ها و یا واکنش‌ها شناسایی نمود.

با تغییر جامعه امروزه می‌توان شاهد افزایش و گسترش مطالعات سیاسی بود. در این سیر ابعاد توسعه باعث گردید که شاخص‌های گفت‌وگوی سیاسی به مسیر پرقدرتی قدم بردارد و با شکل‌گیری مدل‌های حکمرانی عملاً اکثریت جامعه مدرن در تصمیم‌گیری‌های سیاسی و حکمرانی مداخله‌گر و موثر بوده‌اند.

بعد اقتصادی

با پیشرفت جوامع ابتدایی حوزه اقتصاد از بدنه خانواده محور به سمت جامعه‌محور کشیده گردید و با حضور مفاهیمی همچون ملت، دولت و کشور آنچه نمایان گردید این بود که موضوع اقتصاد به‌عنوان اصول اولیه جوامع مطرح شد. لذا امروز در دنیای نوین بحث اقتصاد از مباحث مهم و کلیدی کشورها و جامعه بین‌الملل گردیده که می‌تواند با تغییرات خود شاخص‌های دیگر و مولفه‌های دیگر را تحت تاثیر و واکنش نشان دهد.

عوامل اجتماعی موثر در رفتارهای فرهنگی و فردی انسان‌ها و جوامع انسانی است که با تغییر و همچنین رشد آن مورد توجه دانشمندان اجتماعی بوده است. مولفه اجتماعی به معنای مقابل فردگرایی از مباحث مطرح در حوزه‌های مدیریت جامعه است. لذا در مولفه اجتماعی می‌توان مهم‌ترین موضوع را در توسعه جستجو کرد طبعاً جامعه با تغییر رفتار چه در بعد کسب آگاهی و چه در بحث اعتقاد به شناسه‌های ملی و بین‌المللی ریشه در ادراک افراد دارد که می‌توان رابطه مستقیمی مابین آن و تفکر پیدا نمود. لذا با این موضوع می‌توان مولفه اجتماعی را در درک جدیدی از مفاهیم و بحث رفاه اجتماعی در برابر نابرابری اجتماعی مورد توجه قرار داد.

بعد فرهنگی

انسان با ساختار فرهنگی از ابتدای تولد شکل گرفته است به همین دلیل مفاهیم فرهنگ از عناصر اصلی جوامع تشکیل و به خاصیت آن از موضوعات موثر در عرصه اساسی مفاهیم خواهد بود؛ لذا مولفه‌های فرهنگی می‌تواند تاثیر بسیار گسترده‌ای در تغییرات رفتاری داشته باشد و به ذات آن توسعه نیز ساحت‌های گسترده‌ای را به آن افزوده است، مانند مباحثی مثل هویت، خلاقیت، استقلال رای، فکر و مفاهیم شایستگی که هرکدام به‌تنهایی می‌تواند مورد توجه و بهره‌برداری قرار گیرد. امروز تعامل و تقابل تمدن‌ها به معنای مفاهیم کلان فرهنگی می‌تواند از مولفه‌های موثر در همه امور مرتبط با مفاهیم کلان باشد.

شایان توجه است تمام این مولفه‌ها هرکدام بر دیگری تاثیر و رابطه علت و معلولی می‌تواند ایجاد کند؛ فلذا در بررسی آن‌ها به‌تنهایی و شناسایی ابعاد مختلف قطعه تغییر شاخص‌ها می‌تواند تعادلی جدید برای رفتارهای دیگر مولفه‌ها باشد. در این میان عوامل خارجی و داخلی نیز می‌تواند هرکدام از موارد را وادار به واکنش‌هایی کند که با تغییرات رفتاری و علائم متفاوتی روبرو گردد. این فرصت‌ها و تهدیدهای داخلی - خارجی هم می‌تواند به هم‌افزایی مولفه‌ها تبدیل گردد و هم می‌تواند به آسیب‌های میان شاخص‌ها ایجاد کند. با توجه به این موضوع می‌توان برای شناسایی مولفه‌ها نگاهی متاثر و متکثر ادراک نمود.

فرهنگ را می‌توان به‌عنوان اطلاعات یا رفتار در جامعه تعریف کرد که از طرق خاصی از یادگیری اجتماعی به دست می‌آید (وایت هد، ۲۰۱۸). حال از آنجایی که زبان به‌عنوان یکی از مهم‌ترین المان‌های هویتی یک فرهنگ مورد توجه است، در این پژوهش بر آن بودیم تا ادبیات و نگاه گفتمان‌های موجود حول مقوله زبان‌آموزی را پس از پیروزی انقلاب اسلامی در کشور ایران را برشمرد و درصدد بهینه‌سازی سیاست‌گذاری فرهنگی این زمینه که شاه‌کلید توفیق در عصر کثرت‌های وحدت‌گرا و فروریزش عاملیت انسانی است، برآیم تا در ادبیات گفتمانی و شبکه کنشگران، ایران آینده‌علی‌رغم برخوردار بودن از جایگاه استراتژیک ژئوپلیتیک، چهره‌ای مطلوب‌تر و تاثیرگذارتر داشته باشد. نتیجه این مهم به نقش تاثیرگذارتر ایران اسلامی به‌عنوان بازیگر در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی که عمده مبحث مورد نیاز عصر جهانی شدن خواهد بود، می‌انجامد.

این پژوهش به دنبال ارایه الگوست، بنابراین ماهیت کاربردی دارد. مبتنی بر اهداف و سوالات پژوهش، روش مناسب گردآوری و تحلیل اطلاعات، روش آمیخته اکتشافی است. در این پژوهش در مرحله اول از داده‌های کیفی برای توصیف جنبه‌های متعدد یک پدیده و در مرحله بعدی از داده‌های کمی برای آزمون یا سنجش این ابعاد استفاده گردید. در روش کمی این جنبه‌ها با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته، در نهایت مدل محقق ارایه خواهد شد. در واقع در مرحله اول بر اساس مروری بر ادبیات موضوع و با استفاده از مطالعات صورت گرفته، فهرست کاملی از عوامل اثرگذار به‌منظور وزن‌دهی در قالب پرسشنامه در اختیار اعضای پانل صاحب‌نظران قرار گرفت و پس از محاسبه امتیازات مکتسبه هر یک از عوامل، به کمک تحلیل عاملی اکتشافی مولفه‌های جدید اثرگذار بر الگوی مطلوب سیاست‌گذاری فرهنگی در مواجهه با زبان‌های خارجی در ایران طراحی شد. در مرحله دوم، با استفاده از روش مدل‌سازی ساختاری تفسیری و مشارکت خبرگان صورت‌بندی مدل مفهومی انجام پذیرفت. نتایج این پژوهش به‌صورت جدول ۱۶ می‌باشد:

Table 16- Reserch results.

رتبه	متغیر	
2	آشنایی با فناوری های نوین، توسعه برابری افراد در فرصتهای شغلی، توسعه سواد اطلاعاتی و فناوری	مولفه های اقتصادی
1	درک فرا فرهنگی، توسعه تفکر انتقادی، توسعه شایستگی های اجتماعی، توسعه آگاهی اجتماعی، توسعه اعتماد اجتماعی	مولفه های اجتماعی
2	گسترش مطالعات سیاسی، توسعه گفت و گوی سیاسی و فرهنگی، مشارکت فعال در توسعه محلی و ملی	مولفه های سیاسی
2	توسعه شایستگی های فرهنگی، توسعه هویت شخصی، نگرانی نسبت به علم و دانش، استقلال فکری، تعامل فرهنگی گسترده تر، توسعه خلاقیت فرهنگی	مولفه های فرهنگی
2	طرح ایده های نو در تدریس و یادگیری، توسعه جایگاه علم و دانش، هم افزایی فرهنگی، تامین و پشتیبانی فناوری اطلاعاتی، بهبود خودسازمان دهی، کسب دانش جهانی، رقابتی شدن، آشنایی با الگوهای نوین پژوهشی، شایسته سالاری، توسعه هوش فرهنگی، توسعه خلاقیت در حل مشکلات فرهنگی	تهدیدات و فرصت های محیط داخلی
3	احتمال توسعه ناموزون اجتماعی، دخالت بیگانگان، کنترل فرهنگ اقوام، آسیب ارتباطی میان توده نخبه	تهدیدات و فرصت های محیط خارجی

حال با توجه به نتایج به دست آمده و بر اساس نظرات خبرگان سیاست های فرهنگی زیر جهت مواجهه بهتر با زبان های خارجی پیشنهاد می گردد:

تقویت زبان فارسی به عنوان تنها زبان رسمی، توسعه فارغ التحصیلان دوزبانه، توسعه زبان های محلی، استفاده از ظرفیت های مراکز فرهنگی و سفارتخانه ها، پرورش نیروی انسانی، تقویت ارتباطات دوسویه، توسعه تکرر اندیشه، تاکید بر هویت ملی، توسعه زبان به عنوان زیرساخت تعامل، توسعه حق شهروندی، زمینه ساز تغییر سبک زندگی، افزایش برنامه های حمایتی آموزشی زبان، تسهیل گری دولت در توسعه آموزش، توسعه چشم انداز مشترک فرهنگی، توسعه نگرش مثبت افراد به فرهنگ های دیگر، توسعه اهداف فرهنگی اثربخش، حضور در مجامع بین الملل، تعامل فعال با محیط جهانی، همگرایی قومی و مذهبی، تاکید بر اشتراکات اجتماعی، توسعه استفاده از نخبگان قومی، ترکیب خلاقانه فرهنگ بومی با سایر فرهنگ ها در خصوص پیشنهادات آتی پژوهش، پیشنهاد می گردد تا محققان تحقیقاتی را در خصوص مدل بهینه سیاست گذاری فرهنگی در آموزش زبان های خارجی در مدارس و بررسی تاثیر آن در رشد فرهنگی دانش آموزان در کشور انجام نمایند.

منابع

- Asgharzadeh, N., & Khorasani, A. (2016). The effect of using English as the medium of science education in the internationalization of universities: a comparative study in Europe. *Quarterly journal of research and planning in higher education*, 22(3), 89-111. (In Persian). https://journal.irphe.ac.ir/browse.php?a_code=A-12-3350-2&slc_lang=fa&sid=1
- Azarshab, M. A., & Homayouni, S. (2015). The study of culture and its role in language teaching policies/planning (case study: Arabic language teaching in Iran). *Linguistics, third year, fall and winter*, 3(5), 89-116. (In Persian). https://ls.atu.ac.ir/article_7521.html
- Babazadeh, J. (2009). Language, idiom culture and their relationship with foreign language education. *Foreign language research*, (55), 19-28. (In Persian). https://jor.ut.ac.ir/article_20484_21ec268467b4c3b1566c013e5df6d329.pdf
- Babiordi, I., & Karimiyan, A. (2014). Globalization of culture and its impact on Iran's national identity. *Scientific quarterly of international relations studies*, 7(28), 77-101. (In Persian). <https://www.sid.ir/paper/247524/fa>
- Birckbichler, D. W. (1994). Foreign language policy and teacher education. *The ANNALS of the American academy of political and social science*, 532(1), 177-189. <https://doi.org/10.1177/0002716294532001013>
- Gorter, D., Zenotz, V., & Cenoz, J. (2016). *Minority languages and multilingual education*. Springer.
- Hult, F. M. (2017). More than a lingua franca: functions of English in a globalised educational language policy. *Language, culture and curriculum*, 30(3), 265-282. <https://doi.org/10.1080/07908318.2017.1321008>
- Jasmi, M., & Jasemi, B. (1978). *Culture of political sciences*. Gutenberg Publications. (In Persian). <http://www.nosabooks.com/webui/book.aspx?simorgh=1&marckey=1624108&marckind=3>

- Lindblom, C. E., & Cohen, D. K. (1979). *Usable knowledge: social science and social problem solving* (Vol. 21). Yale University Press.
- Mohammadpoor, A. (2010). *Anti-methodology: logic and design in qualitative methodology*. Jamee Shenasan Publication. (In Persian). <https://www.gisoom.com/book/1661240/>
- Sabkatkin Rizi, Gh. A., Mahdavi Kandeh, D., & Bahrami, Sh. (2014). Examining the most important cultural challenges and opportunities in the era of cultural globalization. *First international conference on psychology and behavioral sciences*, Tehran, Iran. Civilica. (In Persian). <https://civilica.com/doc/385715/>
- Shams, M. A., & Shamsaei, S. (2013). Foreign language policies and its relationship with national identity: the attitude of English language teachers. *National studies quarterly*, 14(3), 51-75. (In Persian). <http://ensani.ir/fa/article/download/482331>
- Taghizadeh, A. (2016). *Language complexities, how do we speak?* (In Persian). Retrieved from <https://virtualdr.ir/273-how-do-we-speak/>
- Thakkar, J., Deshmukh, S. G., Gupta, A. D., & Shankar, R. (2007). Development of a balanced scorecard: an integrated approach of interpretive structural modeling (ISM) and analytic network process (ANP). *International journal of productivity and performance management*, 56(1), 25-59.
- Whitehead, K. A. (2018). Managing the moral accountability of stereotyping. *Journal of language and social psychology*, 37(3), 288-309. <https://doi.org/10.1177/0261927X17723679>